

Czwartek, 23 czerwca 2011 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

Realizacja programów polityki spójności w latach 2007-2013

P7_TA(2011)0283

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 czerwca 2011 r. w sprawie sprawozdania 2010 dotyczącego wprowadzania programów polityki spójności na lata 2007-2013 (2010/2139(INI))

(2012/C 390 E/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a w szczególności jego art. 174–178,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 31 marca 2010 r. pt. „Polityka spójności: Sprawozdanie strategiczne 2010 dotyczące realizacji programów na lata 2007-2013” (COM (2010)0110);
- uwzględniając uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 31 marca 2010 r. dołączony do komunikatu Komisji z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie polityki spójności: Sprawozdanie strategiczne 2010 dotyczące realizacji programów na lata 2007-2013 (SEC(2010)0360),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 25 października 2010 r. pt. „Polityka spójności: reakcja na kryzys gospodarczy, przegląd realizacji środków polityki spójności przyjętych w celu wsparcia europejskiego planu naprawy gospodarczej” (SEC(2010)1291),
- uwzględniając uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 14 listopada 2008 r.: Regiony 2020 – ocena przyszłych wyzwań dla regionów UE” (SEC(2008)2868),
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” COM(2010)2020,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 stycznia 2011 r. pt. „Wkład polityki regionalnej w zrównoważony wzrost w ramach strategii »Europa 2020« ” (COM(2011)0017),
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w szczególności art. 7 ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 25.⁽²⁾ Dz.U. L 371 z 27.12.2006, s. 1.

Czwartek, 23 czerwca 2011 r.

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 397/2009 z dnia 6 maja 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w odniesieniu do kwalifikowalności efektywności energetycznej i inwestycji w energię odnawialną w budownictwie mieszkaniowym ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 437/2010 z dnia 19 maja 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w odniesieniu do kwalifikowalności działań w zakresie budownictwa mieszkaniowego dla zmarginalizowanych grup społeczności ⁽²⁾,
- uwzględniając decyzję Rady 2006/702/WE z dnia 6 października 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności ⁽³⁾,
- uwzględniając rezolucję z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wykonania rozporządzenia w sprawie funduszy strukturalnych w latach 2007-2013 – wyniki negocjacji dotyczących krajowych strategii spójności i programów operacyjnych ⁽⁴⁾,
- uwzględniając rezolucję z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie wdrażania synergii funduszy przeznaczonych na badania naukowe i innowacje w rozporządzeniu (WE) nr 1080/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz siódmego programu ramowego w dziedzinie badań i rozwoju w miastach i regionach, jak również w państwach członkowskich i Unii ⁽⁵⁾,
- uwzględniając rezolucję z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie osiągnięcia prawdziwej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej – warunek sine qua non globalnej konkurencyjności ⁽⁶⁾,
- uwzględniając dokument informacyjny Komisji nr 1: Earmarking (przeznaczanie środków) z dnia 28 lutego 2007 (COCOF/2007/0012/00),
- uwzględniając notatkę informacyjną Komisji „Indicative structure for the national strategic reports 2009” (Wskazówki odnośnie do struktury krajowych sprawozdań strategicznych z 2009 r.) z dnia 18 maja 2009 r. (COCOF 09/0018/01),
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie przygotowanego przez Komisję sprawozdania strategicznego z 2010 r. w sprawie wdrażania programów polityki spójności przyjętego przez Radę do Spraw Zagranicznych w dniu 14 czerwca 2010 r.,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów pt. „Polityka Spójności: sprawozdanie strategiczne 2010 dotyczące realizacji programów na lata 2007-2013” z 1-2 grudnia 2010 r. (CdR 159/2010),
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 14 lipca 2010 r. pt. „Jak wspierać skuteczne partnerstwa dotyczące gospodarowania programami w zakresie polityki spójności w oparciu o dobre praktyki z cyklu 2007-2013” (ECO/258),
- uwzględniając art. 48 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego oraz opinie Komisji Budżetowej, Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, Komisji Transportu i Turystyki (A7-0111/2011),

⁽¹⁾ Dz.U. L 126 z 21.5.2009, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. L 132 z 29.5.2010, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 291 z 21.10.2006, s. 11.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 117 E z 6.5.2010, s. 79.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 161 E z 31.5.2011, s. 104.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0473.

Czwartek, 23 czerwca 2011 r.

- A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w celu wspierania harmonijnego rozwoju całej Unii rozwija ona i prowadzi działania służące wzmocnieniu swej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, a w szczególności zmierza do zmniejszenia dysproporcji między poziomami rozwoju poszczególnych regionów oraz zmniejszenia zacofania regionów najmniej uprzywilejowanych, takich jak obszary wiejskie, obszary podlegające przemianom przemysłowym i regiony charakteryzujące się poważnymi i trwałymi utrudnieniami naturalnymi lub demograficznymi, a także mając na uwadze, że należy uwzględnić strategię EU 2020, aby zapewnić, że UE stanie się inteligentną, zrównoważoną i sprzyjającą integracji gospodarką,
- B. mając na uwadze, że polityka spójności odgrywa kluczową rolę w procesie pełnej realizacji celów UE 2020, a w szczególności celów w dziedzinie zatrudnienia i spraw socjalnych, na wszystkich poziomach zarządzania i na wszystkich obszarach geograficznych,
- C. mając na uwadze, że strategiczny wymiar polityki spójności gwarantującej zgodność z priorytetami Unii Europejskiej – czyli uczynienie z Europy i jej regionów bardziej atrakcyjnego miejsca do inwestowania i pracy, podnoszenie poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu gospodarczego oraz tworzenie większej liczby lepszych miejsc pracy – zapewniają i podkreślają: rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (dalej zwane: rozporządzeniem ogólnym), strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności (dalej zwane: strategicznymi wytycznymi), narodowe strategiczne ramy odniesienia (NSFR) oraz programy operacyjne (PO),
- D. mając na uwadze, że składanie sprawozdań strategicznych stanowi nowy instrument polityki spójności, wprowadzony w obecnym okresie programowania rozporządzeniem ogólnym, jako instrument oceny realizacji strategicznych wytycznych, i ma ono na celu wzmocnienie strategicznego charakteru i stymulowanie przejrzystości i odpowiedzialności polityki spójności, a także mając na uwadze, że w związku z planowaniem następnego okresu programowania należy wyciągnąć wnioski z uzyskanych informacji i zdobytych doświadczeń,
- E. mając na uwadze, że w ramach przeznaczania środków związanych ze strategią lizbońską wyróżniono podzbiór 86 przyjętych systemów priorytetów jako konkretnych priorytetów na mocy agendy lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia, i mając na uwadze, że z myślą o celu Konwergencji regionów wyróżniono 47 priorytetowych obszarów tematycznych jako przyjętych priorytetów, zaś dla celów Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie wyróżniono tylko 33 priorytety,
- F. mając na uwadze, że w odniesieniu do krajowych sprawozdań strategicznych za 2009 r. Komisja i państwa członkowskie zgodziły się wymienić danymi wyłącznie na temat priorytetowych zagadnień wg podziału na cele, przyjmując termin 30 września 2009 r. za dzień uzyskania danych, kiedy to państwa członkowskie wciąż odczuwały skutki kryzysu gospodarczego, zaś niektóre z nich na początku okresu programowania musiały się zmagać ze wstępnymi trudnościami, w związku z czym można mieć nadzieję, że dzięki sprawozdaniu strategicznemu za 2013 będzie można zdobyć jeszcze bardziej znaczące dane,
- G. mając na uwadze, że europejskie regiony nadal stoją w obliczu uderzających rozbieżności gospodarczych, społecznych i środowiskowych, będących częściowo naturalną konsekwencją ostatnich dwóch rozszerzeń, ale również bezpośrednich skutków globalnego finansowego i gospodarczego kryzysu, choć rozbieżności te skurczyły się w ciągu ostatniego dziesięciolecia dzięki czynnym wkładom polityki spójności, która odgrywa kluczowe znaczenie dla zapewniania konkurencyjności i wzrostu gospodarczego przy uwzględnianiu specyfiki poszczególnych regionów,
- H. mając na uwadze, że polityka spójności jest kluczowym elementem europejskiego planu naprawy gospodarczej, co świadczy o znaczeniu funduszy strukturalnych jako narzędzia impulsu gospodarczego, w szczególności dla małych przedsiębiorstw, zrównoważonego rozwoju i efektywności energetycznej, i mając na uwadze, że Komisja została poproszona w 2010 r. o przedstawienie sprawozdania na temat wdrażania środków przyjętych w ramach europejskiej reakcji na kryzys,
1. przyjmuje z zadowoleniem sprawozdanie strategiczne Komisji dotyczące realizacji programów polityki spójności współfinansowanych w ramach funduszy strukturalnych; gratuluje państwom członkowskim ich wysiłków włożonych w przygotowanie swych pierwszych krajowych sprawozdań strategicznych, które okazały się wartościowym źródłem informacji o wdrożeniu;

Czwartek, 23 czerwca 2011 r.

2. zwraca uwagę, że przy dokonywaniu analizy porównawczej należy wziąć pod uwagę, że pięć państw członkowskich wyodrębniło swe dane w terminie mniej odległym, zaś jedno – w terminie wcześniejszym; uważa, że bardziej właściwe jest porównywanie postępu dokonanego przez poszczególne państwa członkowskie do unijnej średniej;

3. uważa, że przejrzystość w przyznawaniu funduszy zaszczerpia poprawne wdrażanie i jest kluczowym warunkiem wstępnym osiągnięcia ogólnych celów polityki spójności i jako taka wymaga wzmocnienia na wszystkich etapach wdrażania; uważa, że należy nadal ujawniac wykaz beneficjentów, zwłaszcza on-line, gdyż jest to skuteczne narzędzie poprawy przejrzystości; uważa, że wyznaczenie wytycznych wspólnotowych i nowy instrument, jakim jest wprowadzenie strategicznej sprawozdawczości, przyczyniają się do podniesienia odpowiedzialności za osiągnięcie celów polityki; apeluje w związku z tym o prowadzenie regularnych debat politycznych w celu poprawy przejrzystości, odpowiedzialności oraz oceny wyników polityki spójności;

Wdrażanie

4. odnotowuje, że łączna wartość wybranych projektów wynosi 93,4 mld EUR, co stanowi 27,1 % dostępnych na ten okres środków UE, i że to średnie tempo odnosi się do trzech celów polityki spójności, jak również do przeznaczania środków na realizację celów strategii lizbońskiej i do postępu we wdrażaniu strategicznych wytycznych Wspólnoty; podkreśla jednakże, że postęp w realizacji różni się w dużym stopniu w zależności od państw i tematyki i w przypadku 9 państw członkowskich przy zestawionych tempach selekcji przekracza 40 %, zaś dla 4 innych państw nie osiąga 20 %;

5. ponownie wyraża uznanie dla krajowych działań skutkujących średnim odsetkiem wydatków przeznaczonych na realizację strategii lizbońskiej kształtującym się na poziomie 65 % dostępnych funduszy w regionach objętych celem Konwergencja oraz 82 % w regionach objętych celem Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie, co przekracza poziom określony pierwotnie; odnotowuje z zadowoleniem, że w sumie na projekty służące realizacji celów strategii lizbońskiej przeznaczono 63 mld EUR, zaś wybór projektów w ramach przeznaczania środków na realizację celów strategii lizbońskiej odbywa się w takim samym, lub nieznacznie szybszym tempie, co przy wyborze innych działań; dlatego nalega, by państwa członkowskie w przyszłości nadal przeznaczały środki na projekty wspierające realizację strategii UE 2020;

6. zauważa, że najwyższy wskaźnik postępu wśród tematycznych strategicznych wytycznych Wspólnoty odnotowuje Wymiar terytorialny (30 %), Wspieranie wiedzy i innowacji na rzecz wzrostu gospodarczego przekracza średni wskaźnik, zaś dwie pozostałe wytyczne nie osiągają poziomu 27,1 %, a poza tym tempa selekcji przekraczają średni poziom w przypadku projektów służących realizacji strategii lizbońskiej zarówno dla celów Konwergencja, jak i Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie, zaś dla celu Europejska współpraca terytorialna osiąga zaledwie 20,5 %; ubolewa, że z braku wskaźników wyników i rezultatów pochodzących z wszystkich państw członkowskich, analiza wykonania polityki w formie zaprezentowanej w sprawozdaniu strategicznym okazała się zawierać poważne ograniczenia; w związku z tym wzywa Komisję do dokonania przeglądu wymogów administracyjnych dotyczących sprawozdawczości, a do państw członkowskich zwraca się o większą dyscyplinę w dostarczaniu danych na temat wdrażania programów;

7. wobec kryzysu gospodarczego i rosnącej liczby bezrobotnych wyraża zadowolenie z poczynionych już postępów w realizacji projektów odnoszących się do wytycznej „Lepsze i liczniejsze miejsca pracy”; zaleca jednak zdecydowanie Komisji wdrożenie takich metod współpracy z państwami członkowskimi, które ułatwią szybkie uruchomienie wszelkich niezbędnych środków i ich skuteczne przyznanie w celu zapewnienia oszczędnej i konkurencyjnej gospodarki, charakteryzującej się między innymi wzrostem i wysokim poziomem zatrudnienia, spójnością społeczną i terytorialną, ograniczeniem ubóstwa, które to postulaty zostały ujęte jako priorytetowe w strategii UE 2020 i jej celach, szczególnie w dziedzinie zatrudnienia i spraw socjalnych, w celu podniesienia wzrostu, produktywności oraz poprawy stanu zatrudnienia w Europie;

8. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że EFS zapewnił odpowiednie wsparcie w zakresie realizacji reform rynku pracy oraz okazał się skutecznym instrumentem przyczyniającym się do przejścia z pasywnej do aktywnej, a nawet prewencyjnej polityki rynku pracy; wzywa państwa członkowskie do kontynuowania reform strukturalnych, które pozwolą zapobiec potencjalnemu kryzysowi na rynkach pracy;

Czwartek, 23 czerwca 2011 r.

9. wzywa państwa członkowskie do poczynienia postępów we wdrażaniu współfinansowanych środków i działań, które na szczeblu regionalnym mają na celu wspieranie rynków pracy poprzez zmniejszanie segregacji płci oraz nierówności, takich jak różnica w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn czy niedostateczna reprezentacja kobiet na stanowiskach decyzyjnych, przez ułatwianie godzenia życia zawodowego i rodzinnego oraz przez zachęcanie do przechodzenia z niepewnego zatrudnienia do zatrudnienia z przyśługującymi prawami, z uwagi na znaczny odsetek kobiet dotkniętych niepewnymi warunkami pracy;

10. podkreśla znaczenie poprawy infrastruktury i usług dla regionów znajdujących się w trudnej sytuacji, w których występuje duża koncentracja grup izolowanych społecznie (np. Romów), oraz uczynienia ich bardziej przystępnymi dla tych grup;

11. podkreśla ogólne znaczenie transportu dla zagwarantowania spójności terytorialnej, gospodarczej i społecznej jest zaniepokojony, że inwestycje w sektorze kolejowym nie postępują zgodnie z planem, ale utrzymują się poniżej poziomu postępu w sektorze drogowym, nie przyczyniając się w zatem w dostatecznym stopniu do obniżenia emisyjności transportu; podkreśla w związku z tym, że nieproporcjonalnie planowane inwestycje transportowe między różnymi środkami transportu niekorzystnie wpływają na tworzenie intermodalnego systemu europejskiego transportu, i odnotowuje, że dalsze opóźnienia we wdrażaniu mogłyby pogłębić zaburzenia równowagi;

12. przypomina, że około 23,7 % (82 mld EUR) przydziału środków z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych na lata 2007-2013 jest przeznaczona na transport, jednak tylko połowa tych środków zostanie przeznaczona na projekty TEN-T (17 mld EUR na sieć priorytetową i 27,2 mld EUR na część kompleksową), druga połowa natomiast będzie przeznaczona na inwestycje w projekty krajowe, regionalne i lokalne, niemieszczane na mapach TEN-T; podkreśla, że środki z Funduszu Spójności i fundusze strukturalne przeznaczone na transport są rozdzielane pomiędzy poszczególne rodzaje transportu i sieci przy niewystarczającym uwzględnieniu celów Unii Europejskiej;

13. jeśli chodzi o współpracę terytorialną zwraca szczególną uwagę na ogólną tendencję do opóźniania projektów transgranicznych i kolejowych i podkreśla europejską wartość dodaną sieci TEN-T, która jest szczególnie widoczna w obrębie transgranicznych odcinków projektów oraz ich powiązań z projektami w zakresie krajowej infrastruktury drogowej, kolejowej i śródlądowych dróg wodnych; proponuje usystematyzowanie tworzenia wspólnych platform dotyczących dobrych praktyk w oparciu o krzyżowe pogrupowanie pod względem społeczno-ekonomicznym, geograficznym, demograficznym i kulturalnym;

14. z zadowoleniem przyjmuje objęcie zakresem wsparcia wydatków na inwestycje w dziedzinie wydajności energetycznej i odnawialnych źródeł energii w budownictwie mieszkaniowym i projektach budowlanych realizowanych z myślą o zmarginalizowanych grupach społecznych, co stosuje się z powodzeniem w wielu regionach i co powinno się kontynuować w przyszłości;

15. nalega na skuteczniejsze wprowadzanie w życie programów w sektorze środowiska naturalnego, a w szczególności w dziedzinach przekrojowych przynoszących europejską wartość dodaną, takich jak walka ze zmianami klimatu, łagodzenie ich skutków i dostosowanie do nich, inwestowanie w czystsze technologie wiążące się z niższymi emisjami dwutlenku węgla, działania na rzecz zwalczania zanieczyszczenia powietrza i wody, działania na rzecz ochrony różnorodności biologicznej, poszerzenie sieci kolejowych, promowanie efektywności energetycznej, w szczególności w sektorze budownictwa, oraz promowanie odnawialnych źródeł energii, dążąc do osiągnięcia do 2020 r. celów UE oraz sprzyjania tworzeniu ekologicznych miejsc pracy i ekologicznej gospodarce;

16. wzywa do korzystania ze środków, które mogą przyczynić się do zapobiegania katastrofom ekologicznym i/lub do szybkiego reagowania na nie, i zwraca się do państw członkowskich o przyspieszenie inwestycji w zakresie zapobiegania oraz odnowy stref przemysłowych i terenów skażonych ze względu na niski poziom niski stopień realizacji tych inwestycji;

Czwartek, 23 czerwca 2011 r.

17. ubolewa nad opóźnieniami w wyborze projektów w obszarach strategicznych, jak sektor kolei, niektóre inwestycje w zakresie energetyki i środowiska naturalnego, gospodarka cyfrowa, integracja społeczna, rozwijanie instytucji i zdolności, i apeluje o dokonanie dogłębnej analizy przyczyn tych opóźnień, zachęcając państwa członkowskie do zaangażowania regionów w skuteczniejszą kontrolę obszarów, w których należy zwiększyć wysiłki; podkreśla z drugiej strony wysoki wskaźnik absorpcji projektów środowiskowych w ramach programów Europejskiej współpracy terytorialnej i zwraca uwagę na wyraźną wartość dodaną współpracy w tym kontekście; podkreśla jednakże, że państwa członkowskie mogą również nadrobić zaległości tam, gdzie realizacja projektów się opóźnia, i dlatego opóźnienia na tym etapie nie muszą być miarodajne w odniesieniu do ogólnej jakości okresu programowania; zwraca uwagę w związku z tym na przyspieszenie zdolności absorpcyjnej i wykonania budżetu polityki spójności w ciągu 2010 r., co wynika między innymi z niedawnych zmian legislacyjnych i z osiągnięcia wreszcie przez programy operacyjne zamierzonego tempa funkcjonowania po zatwierdzeniu przez Komisję ostatnich systemów zarządzania i kontroli;

18. uważa, że należy niezwłocznie przyjąć środki naprawcze, aby poprawić słabe wyniki w niektórych obszarach priorytetowych; zaleca przeprowadzenie dogłębnej analizy problemów dotyczących wdrażania w dziedzinach, w których doszło do szczególnych opóźnień w selekcji projektów i w związku z tym wzywa państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz lepszego wyboru projektów w opóźnionych obszarach tematycznych oraz do przyspieszenia realizacji wszystkich wybranych projektów, aby uniknąć ryzyka niezrealizowania uzgodnionych celów;

19. uważa, że niezwłoczny wybór i realizacja projektów, a także ogólne lepsze wykorzystanie przyznanych środków są szczególnie potrzebne w przypadku działań mających na celu rozwój kapitału ludzkiego, propagowanie opieki zdrowotnej i zapobieganie chorobom, zapewnianie równych szans, wspieranie rynków pracy i poprawę integracji społecznej w celu przezwyciężenia negatywnych skutków kryzysu gospodarczego;

20. podkreśla, że kilka państw członkowskich potwierdziło, iż dyscyplina narzucona w drodze przydzielania środków przyczyniła się do poprawy jakości programowania i jego ukierunkowania; zwraca ponadto uwagę, że państwa członkowskie uznały jednomyślnie, że utrzymanie podstawowych priorytetów ich narodowych strategicznych ram odniesienia oraz programów operacyjnych związanych ze strategią lizbońską stanowi najlepsze narzędzie do walki z kryzysem, i ponownie potwierdziły znaczenie określonych w tych dokumentach celów średnio- i długoterminowych;

Wyzwania związane z realizacją

21. podkreśla, że brak istotnych warunków wstępnych, takich jak prostsze procedury składania wniosków na poziomie krajowym, jasne priorytety krajowe dla niektórych obszarów interwencji, punktualna transpozycja przepisów prawnych UE czy też konsolidacja zdolności instytucjonalnych i administracyjnych oraz nadmierna biurokracja krajowa szkodzą skutecznemu wyborowi i wdrażaniu projektów w niektórych obszarach; dlatego wzywa państwa członkowskie i regiony do ułatwiania wdrażania strategii politycznych przez rozwiązywanie tych problemów, w szczególności przez dostosowanie ram prawnych w zakresie pomocy państwa, zamówień publicznych i przepisów dotyczących ochrony środowiska, a także do przeprowadzenia reform instytucjonalnych;

22. przypomina z ubolewaniem, że znaczne opóźnienia w polityce wdrażania wynikają głównie z następujących czynników: późnego zawarcia negocjacji w sprawie wieloletnich ram finansowych i pakietu legislacyjnego tego obszaru polityki, co doprowadziło do zakończenia z opóźnieniem strategii krajowych i programów operacyjnych, zmian w przepisach nt. kontroli finansowej oraz kryteriów oceny narzuconych na szczeblu krajowym, częściowego pokrywania się z zamknięciem okresu 2000-2006 oraz szczupłości publicznych zasobów dostępnych dla współfinansowania w państwach członkowskich;

23. ubolewa, że choć sprawozdanie strategiczne powinno podkreślać wkład programów współfinansowanych przez fundusze strukturalne w realizację celów polityki spójności, nie dostarcza on wszechstronnych danych na temat sytuacji w zakresie rozbieżności regionalnej do 2009 r.;

Czwartek, 23 czerwca 2011 r.

Reakcja na kryzys gospodarczy

24. z zadowoleniem przyjmuje publikację dokumentu roboczego służb Komisji pt. „Polityka spójności: reakcja na kryzys gospodarczy, przegląd realizacji środków polityki spójności przyjętych w celu wsparcia europejskiego planu naprawy gospodarczej”; podkreśla, że ocena ta opiera się w głównej mierze na informacjach uzyskanych z krajowych sprawozdań strategicznych; wzywa Komisję do przyjęcia środków niezbędnych do tego, aby dopilnowano, że informacje udzielane przez państwa członkowskie są ścisłe;

25. zwraca uwagę, że w kontekście światowego kryzysu gospodarczo-finansowego oraz obecnego spowolnienia wzrostu gospodarczego polityka spójności UE zdecydowanie przyczynia się do europejskiego planu naprawy gospodarczej, będąc największym źródłem inwestycji wspólnotowych w gospodarkę realną, i udowodniła, że umożliwia elastyczne i właściwe reagowanie na szybko pogarszające się warunki otoczenia społeczno-gospodarczego; podkreśla, że państwa członkowskie doceniły, że środki kryzysowe można dopasować do ich szczególnych potrzeb; nawołuje jednak do większej elastyczności i ograniczenia złożoności przepisów ukierunkowanych na zwalczanie kryzysu i zachęca państwa członkowskie do bezzwłocznego wykorzystania wszystkich środków udostępnionych przez Komisję z myślą o zapewnieniu właściwego i terminowego reagowania odpowiednio do konkretnych potrzeb, jak również pomyślnie wyjście z kryzysu oraz osiągnięcie długoterminowego trwałego rozwoju dzięki wzmocnieniu konkurencyjności, zatrudnienia i atrakcyjności europejskich regionów;

26. wskazuje na znaczenie dodatkowych wysiłków na rzecz przezwyciężenia trudności w dokonaniu pomiaru ogólnego oddziaływania poszczególnych środków związanych z polityką spójności w ramach europejskiego planu naprawy gospodarczej i ubolewa, że przegląd może udzielić jedynie ograniczonego oglądu konkretnych przykładów na poziomie krajowym; z radością przyjmuje jednak analizę dobrych praktyk i pierwszych wniosków zaprezentowanych w sprawozdaniu;

27. uważa, że oznaki wyjścia z kryzysu są kruche, a w najbliższych latach Europa musi zmierzyć się ze swymi słabościami strukturalnymi również za pośrednictwem działań z zakresu polityki spójności oraz ukierunkowane inwestycje zwłaszcza w badania i rozwój, innowacje, edukację i technologie, które będą korzystne dla wszystkich sektorów pod względem nabywania konkurencyjności; podkreśla zatem konieczność przeprowadzenia szczegółowej analizy oddziaływania środków mających na celu przeciwdziałanie kryzysowi i konieczność zapewniania dostępnych środków na cele spójności, które są potężnym mechanizmem przygotowanym z myślą o niesieniu pomocy regionom w ich gospodarczej i społecznej restrukturyzacji i propagowaniu gospodarczej, społecznej i terytorialnej solidarności;

Tworzenie synergii i unikanie sektorowego rozproszenia zasobów polityki regionalnej

28. podziela zdanie Komisji wyrażone w konkluzjach Rady w sprawie sprawozdania strategicznego z 2010 r. na temat rzeczywistej wartości dodanej wypracowanej przez jedno strategiczne i zintegrowane podejście do funduszy strukturalnych; przypomina, że każdy fundusz musi rządzić się własnymi zasadami, co jest warunkiem udanych interwencji w terenie w określonych sytuacjach; podkreśla również potrzebę ujednoczenia budżetów publicznych w epoce pokryzysowej i pogłębiania synergii i oddziaływania wszystkich dostępnych źródeł finansowania (UE, krajowego, instrumenty EBI) za pośrednictwem skutecznej koordynacji

29. podkreśla, że synergia między funduszami strukturalnymi a innymi instrumentami polityki sektorowej, a także między tymi instrumentami i krajowymi, regionalnymi i lokalnymi zasobami, ma decydujące znaczenie i tworzy wartościowe połączenia umożliwiające wzajemne wzmocnienie, zrównoważone wdrażania programów i osiągnięcie spójności terytorialnej; potwierdza, że dzięki przepisom dotyczącym przyznawania środków na lata 2007–2013 polityka spójności jest lepiej ukierunkowana na wytwarzanie synergii z polityką badań naukowych i polityką innowacji podkreśla, że fundusze strukturalne mogłyby być wykorzystywane do poprawy infrastruktury badawczej, zapewniając poziom doskonałości wymagany do uzyskania dostępu do finansowania podkreśla również korzyści wynikające z synergii między EFRR, EFS i EFRROW; precyzuje, że doświadczenie wyraźnie pokazuje, że pomyślna realizacja programów finansowanych przez EFS ma kluczowe znaczenie dla optymalizacji skuteczności finansowania działań gospodarczych z EFRR; przypomina w tym kontekście potencjał finansowania krzyżowego, który nie jest jeszcze w pełni wykorzystany; z myślą o następnym sprawozdaniu strategicznym zachęca Komisję do wprowadzenia odniesienia do

Czwartek, 23 czerwca 2011 r.

wzajemnych powiązań pomiędzy funduszami strukturalnymi, a także do ich interakcji z pozostałymi instrumentami finansowymi UE;

Monitorowanie i ocena

30. podkreśla, że pomoc techniczna, monitorowanie i ocena stymulują pogłębianie wiedzy na temat polityki i wraz ze skuteczną kontrolą finansową będą stanowić zachętę do poprawy jakości wykonania;

31. ubolewa, że tylko 19 państw członkowskich złożyło sprawozdania z podstawowych wskaźników i że w związku z tym na obecnym etapie niemożliwe jest uzyskanie jasnego panoramicznego obrazu oddziaływania tej polityki w regionach; gorąco zachęca państwa członkowskie do korzystania z podstawowych wskaźników w kolejnej rundzie składania sprawozdań strategicznych na przełomie 2012-2013 r.; wzywa Komisję, aby podjęła działania i udzieliła państwom członkowskim i regionom wsparcia w zakresie produkcji aktualnych, spójnych i kompletnych danych;

32. podkreśla, że Komisja musi zapewnić skuteczne i stałe systemy monitorowania i kontroli w celu poprawy rządzenia i efektywności systemu wdrażania funduszy strukturalnych; wzywa Komisję do poprawy konsekwencji i jakości monitorowania postępu dokonanego przez państwa członkowskie poprzez narzucenie obowiązku wykorzystania minimalnego zestawu podstawowych wskaźników w strategicznych sprawozdaniach krajowych w kolejnym okresie programowania, by ułatwić porównywanie i zorientowanie na wyniki poprzez udzielenie bardziej szczegółowych wytycznych;

Najlepsze praktyki

33. uważa, że we wdrażaniu polityki trzeba podkreślać dobre praktyki i uczenie się od siebie oraz propagować ich wymianę, wraz ze wzmocnieniem zdolności administracyjnych, w szczególności organów szczebla lokalnego i regionalnego, aby poprawić skuteczność i efektywność oraz uniknąć powtarzania błędów z przeszłości;

34. zachęca do kierowania się dobrymi praktykami odnoszącymi się do krajowej sprawozdawczości, jak wykorzystanie podstawowych wskaźników, składanie sprawozdań z rezultatów i wyników, synergii między obszarami polityki na szczeblu krajowym z obszarami polityki na szczeblu UE, organizowania publicznych debat i zasięgania opinii zaangażowanych stron, przedstawiania sprawozdań do zaopiniowania przez parlamenty krajowe oraz publikowania sprawozdań na portalach rządowych (używając jasnej i zwięzłej terminologii), gdyż stosowanie tych praktyk poprawia jakość składania sprawozdań i podnosi odpowiedzialność zaangażowanych w nie stron w państwach członkowskich; podkreśla, że należy stosować najlepsze rozwiązania w regionach charakteryzujących się niskim poziomem absorpcji lub skuteczności w odniesieniu do finansowanych programów;

35. z zadowoleniem przyjmuje, że Komisja określa, w jaki sposób władze krajowe, regionalne i lokalne mogą dostosowywać programy operacyjne do celów zrównoważonego wzrostu gospodarczego w ramach strategii UE 2020, a także w jaki sposób można na nowo ukierunkować praktyki na cele inteligentnego wzrostu w ciągu obecnego okresu programowania; wzywa państwa członkowskie do niezwłocznego działania, do większych inwestycji w zrównoważony rozwój i inteligentny wzrost oraz równość płci na rynku pracy, a także do skuteczniejszego wykorzystywania środków; zwraca się ponadto do Komisji Europejskiej o zainicjowanie refleksji nad dalszym opracowywaniem tego, w jaki sposób polityka spójności w trwającym okresie 2007-2013 mogłaby przyczynić się do wspierania realizacji europejskich celów strategicznych określonych w ramach UE 2020;

Wnioski i zalecenia

36. podkreśla rolę MŚP jako innowacyjnych podmiotów gospodarczych oraz potrzebę rozwijania tego sektora m.in. poprzez wdrażanie programu Small Business Act, ułatwianie MŚP dostępu do finansowania i kapitału operacyjnego oraz zachęcanie MŚP do angażowania się w innowacyjne projekty, by podnieść swoją konkurencyjność i potencjału tworzenia miejsc pracy; podkreśla, że wiele korzyści społecznych i gospodarczych ma być uzyskanych ze współpracy na szczeblach lokalnym i regionalnym między organami publicznymi, a PMS, sieciami przedsiębiorstw, instytucjami badawczymi i klastrami, jak również z efektywnego wykorzystania wszystkich istniejących zasobów, w tym instrumentów inżynierii finansowej (Jeremie) jako elementów podnoszenia kapitału MŚP; podkreśla jednak, że należy poprawić pewność prawną

Czwartek, 23 czerwca 2011 r.

odnośnie do finansowania za pomocą kredytu w taki sposób, by pośrednicy finansowi i banki mogły ustanowić takie warunki dla innowacyjnych instrumentów finansowych, które pozostaną ważne na cały okres programowania;

37. wyraża głębokie przekonanie, że dobre zarządzanie na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym oraz skuteczna koordynacja między poszczególnymi szczeblami sprawowania rządów ma podstawowe znaczenie dla zapewnienia jakości procesu podejmowania decyzji, strategicznego planowania, lepszej zdolności absorbowania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, a tym samym pomyslnego i skutecznego wdrażania polityki spójności; zachęca Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia i zastosowania wielopoziomowego zarządzania zgodnie z Traktatem, zasadą pomocniczości i zasadą partnerstwa; podkreśla zatem znaczenie prawdziwej strategii partnerstwa realizowanej zarówno poziomo, jak i pionowo, i zaleca prowadzenie oceny jakości zaangażowania partnerstw, przypominając, że partnerstwa mogą prowadzić do uproszczenia, zwłaszcza w procedurze selekcji projektu; wzywa państwa członkowskie do angażowania poziomów poniżej szczebla krajowego od samego początku w określanie priorytetów inwestycyjnych oraz w sam proces podejmowania decyzji, jak również we włączanie ich wraz z podmiotami społeczeństwa obywatelskiego i przedstawicielami stowarzyszeń w realizację programów; proponuje w tym kontekście ustanowienie w każdym państwie członkowskim terytorialnego paktu władz lokalnych i regionalnych w sprawie strategii Europa 2020;

38. wierzy, że upraszczanie przepisów i procedur w UE i na poziomie krajowym powinno przyczynić się do szybkiego asygnowania funduszy i płatności i że dlatego powinno być kontynuowane i doprowadzić do osiągnięcia lepszych przepisów w okresie po 2013 r, zarówno na poziomie UE, jak i krajowym, bez piętrenia trudności dla beneficjentów; uważa, że polityka regionalna powinna być lepiej dostosowana do potrzeb użytkowników, a uproszczenie powinno zmniejszyć niepotrzebne obciążenie administracyjne i koszty, jak również inne przeszkody hamujące osiągnięcie politycznych celów, że powinna unikać nieporozumień oraz błędnych interpretacji obecnych praktykach administracyjnych, ale że powinna z drugiej strony zapewnić bardziej elastyczne zarządzanie projektami, zsynchronizowane kontrole i podnieść skuteczność polityki; ubolewa, że z powodu zbędnej biurokracji, przesadnie uciążliwych i często zmienianych przepisów oraz braku ujednoczonych procedur wiele funduszy pozostało niewykorzystanych; jest zdania, że trzeba osiągnąć równowagę między uproszczeniem, a stabilnością zasad i procedur;

39. wzywa państwa członkowskie i władze regionalne do podnoszenia zdolności i do zmniejszania obciążenia administracyjnego, w szczególności do zapewniania, że projekty będą współfinansowane dzięki wkładom krajowym i, gdzie to stosowne, do wprowadzania wsparcia inżynierii finansowej, aby zwiększyć absorpcję funduszy i unikać dalszych opóźnień w inwestowaniu;

40. popiera zamysł Komisji zmierzający do położenia większego nacisku na ukierunkowaniu podejmowanych w ramach wdrażania funduszy strukturalnych działań na osiągnięcie rezultatów i uważa, że strategiczna sprawozdawczość, jako cenne narzędzie monitorowania postępu we wdrażaniu, tworzy podstawę do wzajemnej oceny i strategicznej debaty na poziomie UE; w celu osiągnięcia lepszej jakości strategicznej sprawozdawczości, opartej na porównywalnych i wiarygodnych danych, zachęca państwa członkowskie do przyjmowania bardziej analitycznego i strategicznego podejścia przy opracowywaniu sprawozdań krajowych, kładąc silniejszy akcent na cele, wyniki i strategiczne zmiany, i do składania punktualnie dokładnych informacji w sprawie kluczowych wskaźników oraz uzgodnionych celów; podkreśla zatem, że sprawozdanie strategiczne w 2013 powinno być zorientowane na rezultaty i bardziej się skupiać na skuteczności programów, wydajności i wynikach oraz na wczesnych skutkach niż na przesadnym prezentowaniu danych statystycznych;

41. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by przy okazji przeglądu śródkresowego perspektywy finansowej na lata 2007-2013 oraz polityki spójności zadbały o większe wykorzystanie funduszy europejskich w latach 2011-2013;

42. w perspektywie kolejnej rundy negocjacji na temat przyszłej polityki spójności wzywa wszystkie instytucje UE i państwa członkowskie do ułatwienia szybszej finalizacji kluczowych dokumentów, jak wieloletnich ram finansowych i przepisów, celem przezwyciężenia trudności na starcie, jakie mogą wynikać na początku kolejnego okresu programowania;

Czwartek, 23 czerwca 2011 r.

43. wzywa Komisję do zadbania o to, aby przyszła polityka spójności korzystała z wystarczających środków finansowych; podkreśla, że nie można jej postrzegać jedynie jako instrumentu realizacji celów innych sektorów polityki, ponieważ stanowi ona jeden z obszarów polityki Wspólnoty, zapewniający znaczną wartość dodaną i posiadający swą rację bytu: spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną; podkreśla zatem, że polityka spójności powinna być nadal niezależna, a jej obecne podstawy i zasady nie powinny być zmieniane w wyniku sektorowego rozpraszania

*

* *

44. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i państwom członkowskim.

Europejski program rozwoju miast i jego przyszłość w ramach polityki spójności

P7_TA(2011)0284

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 czerwca 2011 r. w sprawie europejskiej agencji miejskiej i jej przyszłości w polityce spójności (2010/2158(INI))

(2012/C 390 E/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego tytuł XVIII,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ⁽²⁾,
- uwzględniając decyzję Rady 2006/702/WE z dnia 6 października 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności ⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 397/2009 z dnia 6 maja 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w odniesieniu do kwalifikowalności efektywności energetycznej i inwestycji w energię odnawialną w budownictwie mieszkaniowym ⁽⁴⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1233/2010 z dnia 15 grudnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 663/2009 poprzez przyznanie pomocy finansowej Wspólnoty na projekty w dziedzinie energetyki ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dalszych działań dotyczących agencji terytorialnej i karty lipskiej – europejski program działania na rzecz rozwoju przestrzennego i spójności terytorialnej ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zarządzania i partnerstwa na szczeblu krajowym i regionalnym oraz podstawy dla projektów w dziedzinie polityki regionalnej ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 25.

⁽²⁾ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 291 z 21.10.2006, s. 11.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 126 z 21.5.2009, s. 3.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 346 z 30.12.2010, s. 5.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 184 E z 6.8.2009, s. 95.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 15 E z 21.1.2010, s. 10.